

ודחה רב חסדא: **שאני שיתופי מבואות**, שהוא רק דין **דרבנן**, שהרי מדאורייתא אין איסור להכניס ולהוציא אלא רק מרשות היחיד לרשות הרבים, וחכמים הקלו בדבר, שעבור דין "שיתופי מבואות" יכול גם קטן לזכות לאחרים.

אמר רב חסדא: אישתיק [שתק] רב חנינא וורדאן כשאמרתי לו דחיה זו, ולא השיב תשובה.

והוינן בה: **מאי הוה ליה למימר** [מה היה לו לרב חנינא להשיב] על דחיה זו?

ומבארין: רב חנינא היה יכול להשיב: **כל דבר דתקון רבנן** — כעין דאורייתא תקון ^{סא-א} את גדרי התקנה. ואם מדאורייתא לא היה יכול קטן לזכות לאחרים, לא היו אומרים חכמים שתועיל זכייתו אפילו לא לענין דין דרבנן.

ואידך — רב חנינא וורדאן, מדוע שתק ולא השיב כן?

משום שהוא סבור, **כי אמרינן** [אימתי אומרים] **"כל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון"** — דווקא **במילתא** [בתקנה] **דאית** [שיש] **לה עיקר מן התורה**, שעיקר הדין הוא מן התורה, וחכמים רק הוסיפו בו תקנות.

מניה אחד מבני המבוי את החבית, שמכילה יין או שמן שייעד אותה לצורך זה, **ואומר**: **הרי זו לכל בני המבוי**.

ומזכה להם לכל אחד ואחד מבני המבוי חלק ביין או בשמן שבחבית **על ידי בנו ובתו הגדולים**, שהם נחשבים כרשות נפרדת מבעל הבית, ויכולים לזכות ממנו עבור אנשים אחרים, וכן מזכה להם **על ידי עבדו ושפחתו העברים**, שגם הם נחשבים כרשות אחרת, ויכולים לזכות מהבעל הבית לאנשים אחרים.

והוינן בה: **האי** [אותה] **שפחה עברית הנזכרת כאן** שזוכה בחבית עבור אחרים, **היכי דמי?** באיזה שפחה מדובר?

אי דאתיא [אם מדובר שהביאה] **כבר שתי שערות**, שהם סימן להיותה בוגרת, **מאי בעיא גביה** [מה היא עושה אצלך]? הרי אמה עבריה משתחררת מיד בסימנים אלו מן העבדות! ⁽¹²⁾

אלא לאו, הלא בהכרח, מדובר בשפחה עברית **דלא אתיא**, שלא הביאה עדיין **שתי שערות**, ועדיין היא קטנה, **וקתני**: **שהיא זוכה לאחרים!**

ומוכח שקטן כן יכול לזכות לאנשים אחרים!

אבל הרמב"ן על התורה [שופטים כא ד] כתב שאשה גדולה יכולה למכור עצמה לאמה, ומקשים עליו המשנה למלך [עבדים א, ב] והמנחת חינוך [מצוה מב, יח] מהגמרא כאן. ומתריך המנחת חינוך, שאמה גדולה שמכרה עצמה אין גופה קנוי, ואסורה להנשא לעבד כנעני, אלא היא קנויה רק למעשה ידיה. ולכן

לרשות הרבים. ועיין באבני נזר או"ח סי' ש"א שבאר את השיטות בזה.

12. הראשונים [הרשב"א, חי' הר"ן והריטב"א] בסוגין וכן התוספות בבבא מציעא [יב, ב ד"ה מאי], מוכיחים מכאן שאשה גדולה אינה יכולה למכור עצמה לאמה עבריה.

ושפחתו העבירים: הא לכם מעות הללו, ופרו בהן מעשר שני זה.

האב מזכה להם המעות, והם פודים את המעשר שני במעות הללו, ואינם מוסיפים חומש, לפי שהם נחשבים לאנשים אחרים לגביו.

ולאחר שפרו את המעשר שני, הם מחזירים לו את הפירות, שהרי הם סמוכים על שולחנו, ושלהם שלו⁽¹⁾ הוא.

[ואוכלו בלא להוסיף על הפדיה חומש].

והוינן בה: האי שפחה עברית שפודה את המעשר שני, היכי דמי — באיזה שפחה מדובר?

אי מדובר בשפחה דאטיא [שכבר הביאה] ב' שערות, אם כן היא כבר גדולה, ומאי בעיא גביה [מה היא עושה אצלו] שהרי היא יוצאת לחירות בסימני גדלות?

אלא לאו מדובר בשפחה קטנה דלא אטיא [שלא הביאה עדיין] ב' שערות!

אבל מילתא [תקנה] שתקנו רבנן, דלית [שאינן] לה עיקר מן התורה כמו עירוב חצירות ושיתוף מבואות — לא תיקנו את תקנתם כעין של תורה.

ואם כן, יכול להיות שתקנו חכמים שיוכל קטן לזכות לאחרים, אף על פי שמדאורייתא אינו יכול לזכות לאחרים.

מתיב רב אויא עוד קושיה על דברי שמואל, וכפי שפירשם רב חסדא, שקטן אינו זוכה כלל עבור אחרים.

ממה ששינונו במסכת מעשר שני [ד ד]: מערימין על מעשר שני כדי שלא יצטרך הפודה אותו להוסיף חומש על שווי.

שכן אם בעל המעשר עצמו הוא הפודה — חייב הוא להוסיף חומש על פדיונו, ואילו על פדיות מעשר שני של אחרים הוא אינו מוסיף חומש.

כיצד הוא מערים שלא להוסיף חומש בפדיות מעשר שני?

אומר אדם לבנו ובתו הגדולים, או לעבדו

אינו יכול לזכות על ידה לאחרים. ורק עבד עברי שיוצא בשש, או קטנה שיוצאת בסימנים, כיון שהם קנוים רק לזמן הם נחשבים קנוים לפירות, ורשותם נחשבת לרשות אחרת, ולכן יכול בעל הבית לזכות על ידם לאחרים.

1. רש"י לפי ביאור הרש"ש והחתם סופר. ומקשים, מה יענה רש"י לפי רבי יוחנן, שבנו הסמוך על שולחנו הוי כקטן, אלא על כרחך שמדובר באינם סמוכים על שולחנו, ומכל מקום בוטח בהם שלא יקחו את הפירות לעצמם.

פשוט כאן למקשן שמדובר בשפחה עבריה קטנה שגופה קנוי, שהרי בגדולה, שאין גופה קנוי, אין חידוש בכך שיכול בעל הבית לזכות לאחרים על ידה, שהרי אם עבד עברי, שגופו קנוי לאדון לענין שיכול ליתן לו שפחה כנענית, בכל זאת הרי הוא נחשב כרשות אחרת, ומזכין על ידו, כל שכן אמה עבריה גדולה, שאין גופה קנוי לו, שהיא נחשבת כרשות אחרת, ומזכין על ידה.

והאבני נזר [אהע"ז שעת, ב] מתרץ להיפך, ששפחה גדולה שמכרה עצמה לעולם, קנויה לאדון קנין הגוף ונחשבת כרשות האדון, והאדון

משמע מכאן, שאף קטנה יכולה לזכות לאחרים, שהרי היא פודה במעות מעשר שני של האדון⁽²⁾.

ומתציין: **הכא במאי עסקינן** — במשנה במסכת מעשר שני מדובר **במעשר שני בזמן הזה**, שהוא רק **מדרבנן**, ובדין דרבנן הקלו חכמים שתועיל זכיית קטן לאחרים, ואין להוכיח מכאן לדאורייתא.

ומקשינן: **ואמזה העבריה בזמן הזה — מי איכא?**

והתניא בבבלייתא: אין עבר עברי נוהג אלא

בזמן שהיובל נוהג. ואם כן כבר בטל דין עבר עברי עוד לפני ימי בית שני, כשבטל היובל, וכל שכן בזמן הזה!

ואם המשנה מדברת בשפחה כנענית, על כרחך מדובר בזמן שהיובל נוהג, ואז דין מעשר שני הוא מדאורייתא.

אלא צריך להעמיד, שמדובר במעשר שני מפירות שגדלו **בעציין שאינו נקוב**, שכל חיוב המעשר הוא רק **מדרבנן**.

ולכן מה שמועיל פדית השפחה הקטנה לאחרים, אינו סתירה למה שביאר רב חסדא

שזוכה מן התורה, וכיון שיש לקטן דעת לזכות מן התורה אם כן דינו שיכול לזכות אף לאחרים. מבואר ברמב"ן ובחידושי הר"ן שקנין דרבנן אינו מועיל לדין דאורייתא, ומשום כך אם הקטן זוכה מדרבנן אינו יכול לפדות את המעשר שני מדאורייתא. וקשה ששיטת הר"ן שקנין דרבנן מועיל לדאורייתא, ואם כן מה הראיה שקטן זוכה מן התורה, נאמר שקונה מדרבנן וקנין דרבנן מהני לדאורייתא, ומעין זה הקשה השער המלך [סוף הל' לולב] על הרשב"א.

ג. ואילו הרשב"א מפרש, כיון שבעל הבית נתן להם את הכסף רק על מנת שיפדו בו מעשר שני, אם כן דומה לקטן שקונה כסף עבור אחרים, ואם קטן אינה קונה בשביל אחרים, הוא הדין שאינו קונה בשביל לפדות בו מעשר שני. ומבארים האחרונים שהביאור בזה, שכשם שאין לקטן דעת לזכות לאחרים, כיון שרק בדברים שהם לתועלת עצמו יש לו דעת, הוא הדין שאין לו דעת לזכות בשביל לפדות מעשר שני.

הגר"ח [בהלכות זכיה ומתנה] מבאר שיש גזירת הכתוב שרק בעלים יכולים לפדות מעשר שני [כמו שמוכח מהגמרא בבבא קמא [סט, ב] שאם אינו ברשותו אינו יכול לפדות], ומה

2. הראשונים [רמב"ן, רשב"א, ריטב"א וחידושי הר"ן] מקשים מה הראיה מכאן, אם הראיה מזה שבעל הבית נתן לשפחה הקטנה מעות, הרי בזה היא זוכה לעצמה ולא לאחרים, ומה הראיה שזוכה לאחרים. וביארו את הענין בכמה אופנים:

א. הר"ש [מעשר שני ד, ד] והרמב"ן [בתירוח א'] מפרשים שהראיה של הגמרא אינה מזה שהקטן זוכה בכסף, אלא מזה שפודה מעשר שני עבור הבעלים, ואם כן זוכה בפירות עבור הבעלים, שהמעשר שני הוא ממון גבוה ונעשה ממון הדיוט, ואם הקטן פודה עבור הגדול, אם כן הוא זוכה מיד הקדש עבור ההדיוט, ושמע מינה שקטן זוכה בשביל אחרים.

ב. הרמב"ן [בתירוח השני], הריטב"א וחידושי הר"ן, מפרשים שמחלוקת רב יהודה ורב חסדא תלויה האם הקטן קונה מן התורה, שלפי רב יהודה קטן קונה מן התורה, ולכן אין לחלק בין זוכה לעצמו לבין זוכה לאחרים, ושיטת רב חסדא שקונה רק מדרבנן, וכל תקנתם היתה רק לענין שיקנה לעצמו לצורכו, ולא תיקנו שיזכה לאחרים. והגמרא מוכיחה מזה שהקטן זוכה לענין פדיון מעשר שני מוכח

מתגרשת בקבלתה את הגט, אפילו שנתקדשה בקידושי אביה ומת האב, שקידושיה מן התורה.

ג. הגיעו ל"עונת נדרים", דהיינו שנה אחת לפני גדלותם, נדריהם נבדקין, ואם יודעים לומר לשם מי נדרו ולשם מי הקדישו — נדריהן נדר והקדשן הקדש, כמבואר במסכת נדה [דף מה, ב].

וכנגדן בקטנה, כשהגיעה לגיל זה, והביאה שתי שערות — חולצת, ואפשר לסמוך על סימנים אלו, ואין הם שערות של שומא בעלמא,

אבל קודם זמן זה, קטנה היא, ואין סימניה סימנים, ואינה חולצת, לפי שכתוב בפרשת חליצה "איש" ומקשים "אשה" ל"איש", שצריכה להיות גדולה לחליצה.⁽⁴⁾

ד. ולענין למכור קרקעות בנכסי אביו, נחשב קטן עד שיהא בן עשרים.⁽⁵⁾

מתנתין:

קטנה שאמרה לשליח: התקבל לי גיטי, שעשתה אותו שליח לקבלה; וכגון שהיא יתומה מאביה ויכולה לשמור את גיטה, אינו

בדברי שמואל שלא מועלת זכית הקטן לאחרים בדבר שהוא דאורייתא.

אמר רבא, ג' מדות חלוקות בזכיות קטן:

א. קטן כזה שאם נותנים לו צרור וזורקו, אגוז ונוטלו,

זוכה לעצמו ואין זוכה לאחרים.

וכנגדן בקטנה, בהבנה כזאת, נחשבת כיודעת לשמור קידושיה — והרי היא מתקדשת על ידי אמה או אחיה קדושין מדברי סופרים, בהסכמתה, ולהתרת קידושין אלו צריכה למיאון, כמבואר ביבמות [קז ב], שכל קטנה שאינה יכולה לשמור קדושיה אינה צריכה אפילו למאן, וזו יודעת כבר לשמור קידושיה, והיא צריכה למאן כדי לצאת מבעלה.

וכן היא מתקדשת על ידי עצמה ב"קידושי מיאון", מדרבנן, אם היא יתומה.⁽³⁾

ב. הפעוטות, בגיל שש עד שמונה — מקחן מקח, וממכרן ממכר במטלטלין, כמבואר בפרק הניזקין [לעיל נט א].

וכנגדן בקטנה, כשהגיעה לגיל הזה, היא בגדר "משלחה, ואינה חוזרת", והרי היא

שאחר יכול לפדות עבורו היינו מדין זכיה עבור הבעלים, ואם קטן יכול לפדות מעשר שני של אחרים, משמע שיש לו דין זכיה עבור אחרים.

3. כך ביאר רש"י. הרמ"א [אהע"ז קנה, ב] מביא מחלוקת האם קטנה יתומה שקדשה עצמה שלא לדעת אמה ואחיה מקודשת וצריכה מיאון. והבית שמואל [ס"ק ה] מביא ראייה מרש"י אצלנו שהוי קדושין, וכן שיטת הרמב"ם [אישות

ד, ז].

4. רש"י. ועיין בדברי התוספות על הקושי שעדיין איננה בת י"ב שנה.

5. כתב הר"ן שהכוונה לקרקעות שבאו לו בירושה, שהיות ובאו לו בירושה הם אינן חשובות בעיניו ומוכרן בזול, אבל קרקעות שלא קיבל בירושה אלא קנאן, יכול הוא למכור גם

גט עד שיגיע גט לידה ממש, כי מה שעשתה אותו שליח לקבלה אינו מועיל (6).

לפיכך, אם רצה הבעל לחזור בו מהגט לאחר שמסרו לשליח וקודם שיגיע לידה — יחזור.

והטעם, משום שאין קטן עושה שליח, ולכן השליח אינו נחשב שליח קבלה כדי שהאשה תתגרש מיד עם קבלת הגט, אלא הוא שליח הולכה של הבעל בלבד, ומתגרשת בגט רק כשמגיע לידה.

ואם אביה של הקטנה קיים, ואמר לו אביה לשליח: צא למקום הארוס של בתי והתקבל לבתי גיטה, דינו של השליח הוא כדין שליח

לקבלה, ולאחר שנתן הבעל את הגט לשליח, אם רצה הבעל לחזור — לא יחזור, שידו של השליח כיד האב, ומתגרשת הקטנה עם זכות השליח בגט.

האומר לשלוחו: תן גט זה לאשתי במקום פלוני,

ושינה השליח בשליחותו, ונתנו לה במקום אחר —

הואיל ואמר לשליח במפורש שיתן לה את הגט במקום פלוני, הגט פסול, שהבעל מקפיד על כך ואינו רוצה שיתנו לה במקום אחר (7), כדי שלא יליזו עליו שם (8).

קודם שהוא בן כ', וכן כתב הרשב"ם בבבא בתרא [קנ א]. אבל התוספות שם [קנה א] כתבו בשם ר"ת שגם נכסים שקנה אינו יכול למכור עד שיהא בן כ'.

הר"ן מביא את שיטת בעל העיטור והרמב"ם [מכירה כט, יג] שהוא הדין אם ירש משאר מורישיו, אינו מוכר עד שיהא בן כ', אבל הרשב"א כתב שהדברים אמורים דוקא בבן שירש את אביו, שחכמים תיקנו רק בדבר המצוי. הרמב"ם והריטב"א כתבו, שדווקא למכור אינו יכול, אבל לתת מתנה יכול, שלא היה נותן קרקע במתנה, אם לא שקיבל הנאה גדולה.

6. כתב הרמב"ם [גירושין ו, ט], הטעם שקטנה אינה עושה שליח קבלה, משום שצריך עדים שיעידו על כך ואין מעידים על קטן שאינו בן דעת גמור. והראב"ד משיג עליו, שזה הטעם אין לו טעם ולא ריח, והטעם הוא משום שקטן נתמעט משליחות מהפסוק "אתם" שלומדים משם שצריך שגם השליח וגם המשלח יהיו בני דעת.

הלחם משנה מקשה על הרמב"ם למה אין הקטן עושה שליח על ממון או על הפרשת

תרומה, שאין צריך על זה עדות לקיום המעשה. ומתריצים הפני יהושע [ד"ה משנה] והאור שמח [גירושין י, יב ד"ה ונראה] שלגבי שליחות ממון מודה הרמב"ם שקטן נתמעט מפרשת שליחות, אבל לגבי קבלת גט, כיון שהקטנה בעצמה מקבלת גיטה, אם כן תוכל גם כן למנות שליח, ולכן הוצרך הרמב"ם לומר שהטעם שאינה ממנה שליח משום שצריך עדים על מינוי השליחות.

השערי יוסף [ז, יז ד"ה ועוד] מבאר את הטעם של הרמב"ם שאין מעידים על קטן, שהיינו משום שקיימא לן שאין מקבלים עדים שלא בפני בעל דין, וקטן נחשב כלא בפניו כיון שאין לו דעת, [כמבואר בתוספות בכא בתרא ה, ב ד"ה ואפילו].

7. בשיעורי רבי שמואל [קידושין אות תג] מבאר, מה שאינה מגורשת במקום אחר, אינו משום שהבעל עשה תנאי, אלא משום שהמינוי שליחות היה רק לגרש במקום פלוני, ואין מינוי שליחות במקום אחר.

8. כך מפרש רש"י, שהקפידא משום בזיון

גמרא:

הגמרא דנה בענין השינוי ששינה השליח את מקום השליחות בגט.

ומקשה הגמרא: ולדעת רבי אלעזר שבמשנה, **מאי שנא** [מדוע שונה] דינו ברישא, **דלא פליג** [שאינו חולק] על תנא קמא, ומודה שאם שינה מדברי הבעל ומסר את הגט במקום אחר, שהגט פסול,

ומאי שנא סיפא באופן שהשליח שינה מדברי האשה, וקיבל את הגט במקום אחר **דפליג רבי אלעזר** וסובר שכשר?

ומתריצין: יש חלוק אם שינה השליח מדברי הבעל מאשר אם שינה מדברי האשה, כיון שאינהו, הבעל, **דמדעתיה מגרש** [שהגירושין תלוי בדעתו] — **קפיד** [מסתבר שמקפיד] ומדקדק, כשאומר מקום מסוים.

מה שאין כן אינהו, האשה, **דבעל כרחיה מתגרשת**, ואינה בטוחה שהבעל יסכים למסור את הגט באותו מקום — לכן מסתבר שרק מראה מקום היא לו לשליח.

מתניתין:

משנתנו דנה בבת ישראל הנשואה לכהן, כשמתגרשת ממנו, מאימתי אסורה לאכול

אבל אם אמר הבעל לשליח: הרי היא במקום פלוני, ולא הורה במפורש לשליח שיתן לה את הגט שם, ונתנו לה השליח את הגט במקום אחר — כשר הגט, שלא נתכוון אלא להראות לו מקומה שימצאנה שם, ולא הקפיד על כך שיתן לה דוקא שם את הגט.

וכן האשה שאמרה לשלוחה: התקבל לי גיטי במקום פלוני, וקיבלו לה במקום אחר — פסול הגט, שאף לגבי האשה יש לומר, שהיא מקפידה שלא יקבל את הגט אלא במקום פלוני ולא במקום אחר.

רבי אלעזר מכשיר. שלדעתו דוקא בבעל יש לומר שהוא תולה נתינת הגט דוקא במקום פלוני, לפי שהוא מגרש מדעתו והכל תלוי בו, אבל האשה, שבעל כורחה מתגרשת, לא שייך לומר בה שמקפידה על מקום קבלת הגט, וזה שאמרה לשליח "קבל גיטי במקום פלוני", לא התכוונה אלא להראות לו מקום בעלה.

ואם אמרה האשה לשליח: הבא והולך לי גיטי, ממקום פלוני, שלא עשתה אותו שליח לקבלה, אלא אמרה לו שיביא לה את הגט ממקום פלוני, והביאו לה השליח את הגט ממקום אחר, הואיל ואינה מתגרשת בקבלתו את הגט, אלא משיגיע הגט לידה, כשר לדברי הכל, שבכגון זה בודאי אינה מקפידה כשמביא לה את הגט ממקום אחר⁽⁹⁾.

רש"י אינה מגורשת כיון שנתן במקום שהבעל הקפיד ואף על פי שנתן גם במקום אחר, ולפי התוס' רי"ד יועיל, כיון שנתן באותו מקום שיש בזיון לאשה.

9. ר"ן. והוכיחו מכאן הר"ן [ריש פירקין ד"ה

הבעל. אבל התוס' רי"ד מפרש שהקפידא משום משום שהבעל חפץ לבזות את האשה דוקא באותו מקום.

וכתב הבית אהרן שהנפקא מינה בין הפירושים, אם השליח נתן בתחילה במקום אחר ואחר כך נתן שוב במקום שציווה הבעל, שלפי

שהיא רק מראה לו מקום ואינה מקפדת אם יזכה השליח בגט עבורה במקום אחר. לכן, משפירש ממנה השליח אסורה, כיון שאולי מצא את הבעל עם הגט במקום סמוך, וזכה בו כבר השליח עבורה.

גמרא:

שנינו במשנה: אמרה לשליח התקבל לי גיטי במקום פלוני — אוכלת בתרומה עד שיגיע השליח עם הגט לאותו מקום.

ומקשינן: וכי כשיגיע השליח לאותו מקום עם הגט בידו, גיטא מיהא הוי, אף על פי שקיבל את הגט מידי הבעל במקום אחר?

והאמרת רישא, במשנה הקודמת, שאם שינה השליח מדבריה וקיבל את הגט במקום אחר לא הוי גיטא! וכאן הרי השליח קיבל את הגט מידי הבעל במקום אחר!

ומתריצין: לא צריכא, מדובר במשנתנו בכגון דאמרה ליה לשליח: התקבל לי גיטא במתא [בעיר] מחסיא, וזימנין דמשכחת ליה [ופעמים שתמצא את בעלי] בכבל.

וכיון שכך אמרה לו, משמע שאינה מקפדת אם השליח יקבל בשבילה את הגט במקום אחר, ומה שקבעה לשליח שיקבל את הגט בעיר מחסיא הכי קאמרה ליה [כך הוא משמעות דבריה]:

בתרומה; ובאה המשנה ללמדנו שיש הבדל בענין זה בין אם עשתה שליח להבאת הגט ובין עשתה שליח לקבלת הגט.

אשה שהיתה בת ישראל הנשואה לכהן ואין לה בן ממנו, הרי היא אוכלת בתרומה רק עד שתתגרש, אבל משהתגרשה שוב אינה אוכלת בתרומה, אלא אם יש לה בן מהכהן.

לכן, אם אמרה לשליח: הבא לי גיטי, שמינתה אותו רק לשליח להולכת הגט לידה, אוכלת בתרומה עד שיגיע גט לידה, כיון שכל זמן שלא הגיע הגט לידה, אינה מגורשת.

אבל אם אמרה לשליח: התקבל לי גיטי, שמינתה אותו לזכות בגט עבורה — אסורה לאכול בתרומה מיד כשיצא השליח, שמא קיבל את הגט לאלתר, וכבר נתגרשה, וכל שהיא ספק גרושה אסורה לאכול בתרומה⁽¹⁰⁾.

ואם אמרה לשליח: התקבל לי גיטי במקום פלוני — אוכלת בתרומה עד שיגיע השליח עם הגט לאותו מקום, שאינו נעשה שלוחה לזכות בגט עבורה, עד שיגיע לאותו מקום, ורק אז היא מגורשת. ומשערים כמה זמן צריך השליח ללכת עד שיגיע לאותו מקום.

רבי אליעזר אוסר מיד, משפירש השליח ממנה. לפי שרבי אליעזר הולך לשיטתו,

פשיטא שהבעל יכול לעשות שליח הולכה באיזה מקום שירצה, ומה הנפקא מינה אם האשה אמרה הבא לי ממקום פלוני.
10. מאירי.

ונחלקן] והמגיד משנה [גירושין ו, ד] ראה לשיטת הרמב"ם שהאשה יכולה לעשות שליח להבאה, שאם האשה אינה יכולה לעשות שליח הבאה, ורק הבעל עושה שליח הולכה, אם כן

משקל [לקחת] את הגט, כל היבא דמשכחת ליה — שקליה מיניה [בכל מקום שתמצא את הבעל, קח ממנו את הגט].

ב-ס אולם, גיטא לא הוי [הגט לא יחול], שלא תהיה שלוחי לקבלת הגט, לזכות בו עבורי, עד דמטית [עד שתבא] למתא מחפיא.

שנינו במשנה: ורבי אלעזר אוסר את האשה מיד, משפירש ממנה השליח לאכול בתרומה, כיון שאולי מצא השליח את הבעל עם הגט במקום סמוך, וזכה בו כבר עבורה.

ומקשינן: פשיטא, שהיא אסורה מיד, לפי סברתו של רבי אליעזר, דהא [שהרי] כבר שנינו לעיל שרבי אליעזר סובר, שמראה מקום היא לו לשליח, ולא מקפדת שיקבלנו דווקא במקום מסויים, כיון שאינה בטוחה שהבעל יסכים למסור את הגט באותו מקום, וממילא מובן שנאסרת מייד בתרומה מחשש שכבר שנתגרשה, ומה צריך רבי אליעזר להשמיענו זאת?

ומתריצין: לא צריכא, המשנה הוצרכה להשמיענו שרבי אלעזר אוסר את האשה מיד משפירש ממנה השליח, באופן דאמרה ליה: זיל [לך] לצד מזרח, דאיתיה [שהבעל נמצא] במזרח.

וקא אזל [והלך] השליח לצד מערב, שבאופן זה יש חידוש נוסף בכך שאסורה מיד בתרומה, כי מהו דתימא, שהייתי אומר, אמנם סובר רבי אלעזר שאין האשה מקפדת שהשליח יקבל את הגט במקום מסוים, אבל מכל מקום לא תיאסר מיד בתרומה, כיון שבמערב הא ליתיה לבעל, ואין לחשוש שמא ימצא השליח את הבעל מיד בצאתו מן העיר, קא משמע לן המשנה שמכל מקום

אסורה בתרומה מיד לדעת רבי אלעזר, משום שחוששים דילמא בהדי דקאזיל [שמא בזמן שהלך השליח] למערב, הלך גם הבעל לשם, ומיגס גאים ביה [נפגע בן] בשליח, ויהב ליה גיטא [ונתן לו את הגט], והרי היא מגורשת.

שנינו בענין שליח ששינה מדברי המשלח: האומר לשלוחו: ערב לי "עירוב תחומין" לסוף אלפיים אמה של תחום בתמריב, כדי שאוכל לילך בשבת ממקום העירוב אלפים אמה נוספים.

ושינה השליח בשליחותו ועירב לו בגרזגרות.

או שאמר לו המשלח: ערב לי בגרזגרות — ועירב לו בתמריב.

תני בברייתא חדא: עירובו עירוב, ומועילה השליחות על אף ששינה מדברי המשלח.

ותניא אידך: אין עירובו עירוב! היות ושינה מדברי המשלח.

אם כן מצאנו סתירה בין הברייתות, האם השליחות חלה כאשר שינה מדברי המשלח או לא.

ומתריצין: אמר רבה, לא קשיא:

הא, ברייתא אחת היא כשיטת רבנן.

הא, וברייתא אחרת היא כשיטת רבי אלעזר.

הא הברייתא שאומרת אין עירובו עירוב, היא כשיטת רבנן, דאמרי לעיל שיש בשליחות האשה קפידא, ואף על פי